

Upravstvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inozemski oddelki: Ljubljana, Puccinjeva ulica 3 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi in Ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem uradu št. 17-749, za ostale kraje Italije Servizio Conti, Contr. Post. No 11-3118

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje in Kz. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izšla je vsak dan ena posebnost
Naročniki zasl. mesečno Lir 15,-
za inozemstvo vključno s »Pondolisticum«
tome Lir 36,50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 3, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estero: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Attacco ad un convoglio presso Capo Bon

Un piroscafo affondato, un secondo incendiato — 4 velivoli nemici distrutti durante l'offensiva aerea nemica contro Pantelleria

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 4 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1105:

Al largo di capo Bon (Tunisia) bombardieri germanici attaccavano, nel tardo pomeriggio di ieri, un convoglio affondando un piroscafo ed incendiandone un secondo. È continuata l'offensiva aerea nemica

contro l'isola di Pantelleria le cui artiglierie hanno distrutto due apparecchi. Due altri sono stati abbattuti in combattimento dalla caccia italo-germanica.

Azioni di spezzonamento e di mitragliamento, effettuate da velivoli avversari lungo le coste calabre e sarde, causavano qualche vittima e danni di lieve entità.

I Bollettini di guerra No. 1102—1104

35 velivoli nemici distrutti complessivamente nei primi tre giorni di giugno

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 10 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1102:

Nel porto di Susa bombe lanciate da aerei germanici hanno suscitato vasti incendi.

IncurSIONI sono state compiute dall'aviazione avversaria su Foggia, Augusta, Pantelleria, Cagliari e provincia: danni notevoli a Foggia, in corso di accertamento a Cagliari.

Il nemico ha perduto in tali azioni 20 apparecchi: nove abbattuti dai cacciatori italiani e tedeschi nel cielo sardo e sulla Sicilia, 11 distrutti dalle batterie contraeree di cui 4 a Pantelleria, due ad Augusta e 5 in Sardegna.

Le vittime finora accertate tra la popolazione per le incurSIONI segnalate nel bollettino odierno, ascendono a: 27 morti e 33 feriti a Foggia, 4 morti a Guspini (Cagliari).

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 2 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1103:

Una formazione navale nemica ha iniziato nel pomeriggio di ieri azioni di bombardamento contro Pantelleria: la pronta reazione delle nostre artiglierie ha obbligato le unità avversarie ad interrompere il bombardamento.

Napad na konvoj pri rtu Bon

En parnik potopljen, nadaljnji zažgan — 4 sovražna letala uničena med sovražno letalsko ofenzivo proti Pantelleriji

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 4. junija naslednje 1105. vojno poročilo:

Na morju pri rtu Bon (Tunis) so nemški bombniki večerj po polnočni napadli neki konvoj in potopili en parnik, nekoga drugega pa zažgali.

Nadaljevala se je sovražna letalska ofenziva proti otoku Pantelleriji, čegar topništvo je uničilo dve letali. Dve nadaljnji letali so sestrelili v bojih italijansko-nemški lovci.

Akcije obsipanja z bombami in obstreljevanja s strojnimi, ki so jih izvršila sovražna letala vzdolž kalabrijskih in sardinskih obal, so povzročile nekaj žrtev in škodo manjšega obsega.

Vojna poročila št. 1102—1104

V prvih treh dneh junija skupno uničenih 35 sovražnih letal

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 1. junija naslednje 1102. vojno poročilo:

Bombe, katere so odvrkla nemška letala na pristanišče v Susi, so povzročile velike požare.

Nasprotno letalstvo je napadlo Foggio, Augusto, Pantellerio, Cagliari in padežlje. Občutna je škoda v Foggiji, ugotavlja se pa v Cagliariu.

V teh akcijah je sovražnik izgubil 20 letal. 9 letal so sestrelili italijanski in nemški lovci nad Sardinijo in Sicilijo, 11 letal pa so zrušile protiletalske baterije, od teh 4 nad Pantellerijo, 2 nad Augusto in 5 nad Sardinijo.

Doslej ugotovljene žrtve med prebivalstvom ob napadih, omenjenih v današnjem poročilu, znašajo: 27 mrtvih in 33 ranjenih v Foggiji, 4 mrtvi v Gustiniju (Cagliari).

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 2. junija naslednje 1103. vojno poročilo:

Neka sovražna pomorska skupina je začela večerj popoldne bombardirati Pantellerijo; takojšen odgovor našega topništva je prisilil sovražne enice, da so morale prekiniti bombardiranje. Težko je bil poškodovan en sovražni rušilec.

Večkratni letalski napadi na otok so naredili težko škodo na poslopih.

Sovražna letala so metala bombe na okolice Napoli su Paola ter na kraje v Siciliji in Sardiniji; lažja škoda in nekaj žrtev.

Naši lovci so sestrelili v boju nad Sardinijo 3 letala. Nadaljnjih 9 letal je bilo zadetih od protiletalskega topništva in so treščila v morje: 3 pred Pantellerijo, 3 ob obali Olbia (Sassari), 3 pa blizu Marsale.

Doslej našete žrtve med civilnim prebivalstvom, prizadete v danes objavljenem vojnem poročilu, so takole porazdeljene: 5 mrtvih in 28 ranjenih v Portici (Napoli), 3 mrtvi in 5 ranjenih v Paoli, Balestratu (Palermo) in Marsali.

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 3. junija naslednje 1104. vojno poročilo:

Sovražnik je obnovil letalske in pomorske bombardiranje Pantellerije. Topništvo na otoku je sestrelilo eno letalo. Razen večerj navedenih sta bili uničeni še dve

nadaljnji letali pri Porto Torres in Sant'Antioco, kateri so sestrelile protiletalske baterije na Sardiniji.

Dr. Luigi Contu, državni podtajnik v ministrstvu za korporacije

Rim, 2. jun. s. Duce je odredil, da preide komisariat za izseljenštvo in kolonizacijo dokončno pod odvisnost korporacijskega ministrstva. Tovariš Giuseppe Lombassa, ki je bil pozvan v drugo funkcijo, je prenehal biti državni tajnik in komisar za izseljenštvo in kolonizacijo. Z drugim odlokom je bil narodni svetnik Luigi Contu imenovan za državnega korporacijskega tajnika.

Dr. Luigi Contu, novi državni podtajnik v korporacijskem ministrstvu, se je rodil 26. marca 1901 v Arbataxu di Tortoli v pokrajini Nuoro. Vpisani je od 23. marca 1919 v PNF, skvadrista, legionar pohoda na Rim; dovršil je pravne študije in je pričel svoje sindikalno delovanje 1921 kot podtajnik v Narodnem delovnem uradu. Nato je bil od oktobra 1922 do junija 1923 podtajnik Pokrajinske zveze fašističnih korporacij v Rimu, od 1926 do 1930 generalni inspektor javnih nameščencev. Od novembra 1930 deluje v fašistični zvezi industrijskih delavcev, kjer je izvrševal važne funkcije. Bil je tajnik Narodne fašistične zveze za delavce kemične industrije, svetnik kemične korporacije in narodni svetnik v zbornici fašijev in korporacij. Je pehotni stotnik in se je udeležil operacij na ruski fronti v sklopu CSIR in ARMIR.

Italija se ne omejuje na obrambo

Berlin, 3. junija, s. V članku z naslovom »Italija se ne omejuje na obrambo« zatrjuje rimski dopisnik lista »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da bi bilo zmotno misliti, da se sedaj Italija omejuje samo na obrambo pred letalskimi napadi in na ukrepe za preprečevanje učinkov tega bombardiranja. Med nedavnimi podjetji italijanskega letalstva omenja dopisnik napad skupine letal na sovražna oporišča v Sudanu in v italijanski vzhodni Afriki. To je bil drzen napad resničnega vojaškega pomena, zaključuje dopisnik, dobro pripravljen napad, ki je v celoti uspel.

PRAVICA ITALIJE DO AFRIKE

Govora ministra Teruzzija in maršala De Bona na otvoritveni skupščini Središča za sredozemska vprašanja

Rim, 2. junija s. V navzočnosti podtajnika Stranke Tarabinija, v zastopstvu ministra Scorze, nadalje ministrov de Marsica, Acerba, Bigginija, Cinija, Polverellija, Bonomija in Favagrosse ter državnih podtajnikov Rossija, Putzoluja, Soriceja, Riccardija, Pouigera, Rispolija, Galletija, Fabrizija, Spadafore, Peverellija, Scarfiottija, Arcidiacona in Rinaldija, zastopnikov predsednikov senata in zbornice, guvernerja Rima, šefa glavnega stana milice generala Galbatiija, predstavnikov predsednika Kr. akademije in predsednikov računskega dvora in državnega sveta je bila davi v ministrstvu za Italijansko Afriko otvoritvena seja italijanskega središča za sredozemske študije. Zbralo se je veliko število senatorjev, nacionalnih svetnikov, vseučiliških profesorjev, dijakov, generalnih direktorjev in veliko funkcionarjev ministrstva za zunanje zadeve, ministrstva za narodno vzgojo in ljudsko kulturo, kakor tudi oficijerjev, generalov iz vojaških ministrstev, voditeljev znanstvenih in kulturnih ustanov, guvernerjev kolonij, generalnih direktorjev in funkcionarjev iz Italijanske Afrike, da bi se udeležili slovesnosti, ki je v resnem okviru začela uradno delovanje novega zavoda.

Govor ministra Teruzzija

Po pozdravu Duceju se je minister Teruzzi, ki je ustoličil svet, katerega predsedstvo je Duce poveril maršalu de Bonu, zahvalil visokim osebnostim, ki so navzlic svojim uradnim poslom hoteli prisostvovati zboru in je nato izjavil:

»Tovariši! Hotel sem dati slovesno obljubo ustoličenju predsedstva Italijanskega središča za sredozemske študije, ki je nastalo po volji Duceja in ki je postavljeno pod pokroviteljstvo tega ministrstva, kajti cilji, ki jih novi zavod zasleduje, zaslužijo vso našo posebno pozornost in predstavljajo za nas, ki smo naravni proroki sleherne pravice Italije v Afriki, duhovni in politični temelj našega afriškega dela in naše afriške ideje. Italijansko središče za sredozemska vprašanja je pod predsedstvom moža, ki je mnogo prispeval k stvari našega razširjenja preko morja kot vojak in kot voditelj narodov, kvadrumvira Emiliija de Bona, ob čigar strani so najsvetejša imena naše kulture. Središče stremi za čedalje bolj trdnim formiranjem sredozemske zavesti v Italijanih, zavesti, ki je nujno potrebna sleherni naši volji po neodvisnosti in razširjenju. Nujno potrebna, tovariši, tudi sleherni naši trdnosti in dokončni prekomorski posesti, kajti nič ni trajnega v volji ljudi, kar ne bi bilo vkoreninjeno v njihovi zavesti in kar ne bi postalo bistvo njihove pravice. Italija nujno potrebuje afriško zemljo, kjer naj bi se razširjala in delovala, proizvajala in tako poskrbela za potrebe onega demografskega presežka, ki je njen ponos in srečna zahteva njene rase.

Sveta pravica Italije do afriške zemlje

Našemu narodu zares primanjkuje potrebni življenjski prostor in zato mu ga moramo preskrbeti. Italija čuti to potrebo in celo trpi zaradi nje. Trpi zaradi nje kakor zaradi biločeskega pomanjkanja, kakor tisti, ki trpi lakoto ali žejo. Brez kolonij, brez zadostnega ozemlja za svojo proizvodnjo in svoje razširjenje bi bila Italija pohabljena. Ze najmanj pred tremi desetletji smo spoznali vrednost, ki jo ima kolonialna posest, odkar je toliko prezirana Tripolitaniija postala naša in odkar so se mnogi Italijani, ki so videli naprej, »sami izselili« na »črno zemljo«, kjer pripekajo tropsko sonce in kjer divjajo peščeni viharji »gibli«. Toda še bolj kot tedaj,

smo to občutili od leta 1922. nadalje, odkar je vodstvo naše kolonialne politike prevzela umnost in modrost Benita Mussolinija.

Minister je nato opozoril na kolonizacijsko delo v Libiji in Cirenaiiki in nato v deželah imperija ter nadaljeval:

»Potreba po razširjenju in potolažena želja po naši prekomorski posesti se nista mogli bolj prepričevalno in z bolj zanesljivimi dokazom izkazati aktivni in živi v srcu Italijanov. Gre za dve čustvi, ki odkrivata notranjo in neovrgljivo življenjsko usodo rodu, pred katerim se pač moramo pokloniti z občudovanjem. Njuno priznanje in njuno jačenje je nezmotljivo znamenje modre politike. Ako je tedaj ta potreba po prostoru resnična, občutena in nujna, kakšen bo potem takem prostor za naš narod? To vprašanje si postavlja naša misel. Pogledimo v zemlepis, pogledimo v zgodovino, pogledimo v svoja srca! Kaj nam vsi ti odgovarjajo? Afrika, samo Afrika, tovariši, in nič drugega kakor Afrika!

Sleherno izmed navedenih treh vprašanj, je izjavil minister po daljšem pregledu, nam vsiljuje kategorični odgovor, ki ne dopušča dvoma. Pribito je in nespremenljivo, da je Italiji potreben njen imperij zaradi nujne potrebe po razširjenju njenege naroda, ki se ji ni mogoče izogniti. Prav tako je zanesljivo, da ta imperij ne more biti drugačen kakor afriški. Ni pa si mogoče zamisliti trajne zopetne zasedbe Afrike, dokler ne bo Sredozemlje zares popolnoma svobodno. Italijanom je torej potrebna sredozemska zavest, ki jo je treba ustvariti tam, kjer je ni, krepiti tam, kjer jo ima in jo obuditi k širšemu razmahu tam, kjer je potlačena.

Naloge Središča

In naše središče, katerega prvi dan uradnega delovanja danes proslavljamo, želi poskrbeti za to neodložljivo nujnost, in sicer z najhitrejšimi in najprimernejšimi sredstvi, pozivajoč se na oni skriti, toda nezmotljivi čut rasne podedovanosti, ki nas je skoraj kot nagon vedno pogonjal na pot naše usode. V časih, v katerih živimo, se nam torej ustanovitve tega središča zdi primerna. Primeren je tudi program, ki si ga središče zastavlja in ki ga bomo mi podprli z živo simpatijo in zavestjo ter ga pospešili po poti od uresničenja do uresničenja, da bi dosegel največjo učinkovitost pri svoji izvedbi.

Z zmago bo Italija spet postala gospodarica svojega imperija in nositeljica novega reda na svetu. Postala bo gospodarica tistega Sredozemskega morja, ki je bilo po svoji izbiri vedno lat'nsko, tako da bo velika Domovina v luči Zmage obnovila staro slavo Rima. Inozemski roparji ga ne bodo več ogražali in napadali. Nad Italijo, poosebljeno v zmagovitim Kralju, ki jo bo ščitilo njeno morje in ki bo gospodarica svojih imperijalnih ozemelj, pa bo del Voditelj, ki mu ni premere. Moč, kateremu se vsak dan bolj zvesto in bolj ponosno poseva naše življenje: Benito Mussolini. In v imenu Njega, ki je bil vselej najvišji zagovornik in graditelj naše sredozemske usode, proglašam danes za ustoličen predsedniški svet Italijanskega središča za sredozemska vprašanja.

Govor predsednika maršala De Bona

Takoj po ministru je povzel besedo maršal de Bona, ki je dejal:

»Ekselence, tovariši! Ker je minister hotel nam poveriti čast predsednika Središča za sredozemska vprašanja, čutim za svojo dolžnost, čeprav imam vtis, da ta naloga ne bi mogla biti povsem primerna moji b'stveni lastnosti vojaka, da vam sporečim nekaj svojih osebnih misli in da se vam, skoro bi rekel, predstavim.

na Rim, stotnika alpincev, seniorja Milice, bojevnika v sedanjih vojni, odlikovanega s srebrno kolajno za vojaške zasluge, bivšega predsednika OND v štirih pokrajinah in zveznega podpoveljnika GILA v Tarantu. Forliju in Triesteju, v nadmestilo za fašista Eugenioja Canopa; fašista Agostina Savareseja za regenta GUFa v Catanii v nadmestilo za Maria Condorelija, pozvanega pod orožje; fašista Diodata Lannija za regenta GUFa v Littorizu v nadmestilo za Francista Vidanza, pozvanega pod orožje; fašista Luigiija Vernija za regenta GUFa v Ravenni v nadmestilo za Angela Terruzziija, pozvanega pod orožje.

Zaradi ustanovitve Zveze borbenih fašijev v Albaniji sta ukinjena čina inspektorja PNF za Albanijo in Zveznega inspektorja PNF v Albaniji.

Dne 10. junija bodo po činu najvišje vojaške oblasti vseh pokrajin Kraljevine izvršile svečano podelitev častnih znakov novim pohabljenecem s ceremonijami, ki jih bosta narodni zvezi vojakov in vojni pohabljenec organizirali v sporazumu z zveznimi tajništvi v domih pohabljenec ali v drugih primernih sedežih.

Dar Tajnika PNF za kolesarske tekme v Rimu

Rim, 3. jun. s. Tajnik PNF je poslal prideteljem 33. kolesarskih tekem, ki bodo v Rimu 13. junija krasno trofejo, ki bo izročena eskadri, v kateri bo zmagovalac.

Minister Teruzzi je s politično tankočutnostjo in modrostjo želel, da bi Italijansko središče za sredozemska vprašanja bilo že takoj od svojega nastanka dalje življenjsko povezane z ministrstvom Italijanske Afrike. Z besedo, iz katere je vrela vsa njegova afriška ljubezen, je pojasnil to dvojno ime, ki se že povezuje v zavesti Italijanov in ki visoko in obvladajoče zveni kot en sam glas z enim samim pomenom: Afrika in Sredozemlje. Da, gospodje, to sta dve imeni, ki v usodi Italije pomenita eno in isto stvar; imeni, ki sta se vedno izkazali kot nerazdružljivi v usodi tistega, ki je nad njima vladal; imeni, ki predstavljata danes bolj kot kdaj koli za Italijo v borbi en sam in nerazdružljivi cilj. Njega trajnega, dokončnega in neodstranljivega ne bo mogoče ustvariti na afriški celini, ako ne bodo sredozemska pota trdno in zanesljivo v naših rokah in za vselej odprta.

Ce je res, da smo bili v Afriki ne le, v kolikor smo izvršili v desetletjih dela, ureditve in kolonizacije, temveč s cvetom našega izseljenega naroda na ozemlju imperija in Libije, v obliki naravne življenjske iskanje in če je gotovo, da 35 mesecev borbe, ki smo jo čupno bili, da bi preprečili, da bi poslednji kos te zemlje pregazil številno močnejši sovražnik, potem nima nobena vojna bolj kot ta značaj vojne za neodvisnost.

Kajti povedano bodi enkrat za vselej, da nismo nikdar nameravali in nikdar tudi v bodoče ne bomo nameravali ostati v Afriki po kakem tujem pristanku. V Afriko se bomo vrnili na temelju svete pravice in sposobnosti, ki jih bomo pokazali, da se lahko vselej branimo pred slehernim napadom in sleherno grožnjo. V teh dneh se je mnogo govorilo o »afriški boli« in zares to bol čuti velik del Italijanov. Te bolečine pa nočemo odpraviti, dokler ne bo Sredozemlje v naših rokah, to se pravi, da bo postalo morje, ki bo vrnilo svoji naravni usodi in izločeno iz uporabe in zlorabe roparjev, danes bolj kot kdaj prej, kajti k starim roparjem se je pridružil še nov ropar, ki je še mladi in brez zgodovinske civilizacije in ki ne prikriva, da je prostaško požrešen.

Ako to upoštevamo, zlahka razumemo, kakšni so cilji zavoda, kateremu mi je čast predsedovati, in kaj pomeni »sredozemska zavest«, ki jo moramo vedno bolj utrditi in globoko vsidati v duše Italijanov. Možje visoke kulture, kakršni so odlični tovariši, ki so bili pozvani, da sodelujejo kot člani v tem predsedniškem svetlu, gojitelji umetnosti in visoki znanstveniki, glede katerih imam srečo in čast, da vidim združene s svojim imenom v tej nalogi, me oproščajo potrebe, da bi vas še nadalje zdrževal z razpravljanjem o nujnosti nadaljnega živahnega razvijanja in podpiranja študija in zavesti sredozemske civilizacije, katere naloga je bila zaupana njim in meni in ki jo bo ta ustanova vršila s proučevanjem, ki se ne bo nikdar oddaljilo od globoke in nenasične domovinske ljubezni.

Toda če hočemo vzgojiti Italijane v duhu teh čustev in te sredozemske zavesti, se ne smemo preveč izgubljati v zgodovinske spomine in zaupati brodvodu Avgusta, ki je že pred mnogimi stoletji izginilo iz voda našega morja in ne smemo živeti samo od preteklih spominov in slav. To sredozemlje bi v takšnem primeru lahko postalo nova nesreča. Danes se moramo predvsem boriti, boriti in spet boriti. Storit moramo, da bo »Mare nostrum« postalo zares svobodno morje Italijanov, in sicer ne po lahki igri prevajalcev in propagandistov, temveč po vztrajnem, zavestnem in trdem naporu naroda, ki mora končno v morju spoznati činitelja svoje svobode, svoje slave in svojega blagostanja.

Zborovanje, ki je spet izpričalo plametečo privrženost našega naroda do naših prekomorskih dežel in odlično voljo, da zopet pridobimo Domovini njeno pravično svobodo na morju, ki jo obdaja, kakor tudi neodložljivo pravico, da se po življenjski naravnosti razširja na afriški celini, se je zaključilo z navdušeno manifestacijo vere v sredozemsko in afriško usodo Italije.

Obletnica smrti

Giuseppa Garibaldija

Rim, 2. junija, s. Ob obletnici smrti Giuseppa Garibaldija je zvezni tajnik ob epremstvu zveznega podtajnika položil lorvorje vonec na spomenik junaka na Janikulu. Lvorje vence so položili tudi narodni in pokrajinski voditelji Garibaldijeve legije in predstavniki nizgradskih akcijskih skupin.

Teroristični napadi niso zmanjšali vere v zmago

Madrid, 3. jun. s. V dopisu iz Rima piše list »Arriba«, da sovražno bombardiranje nikakor ni zmanjšalo vere italijanskega naroda v zmago. Uničevanje cerkev, spomenikov in bolnišnic je samo še podžgalo prebivalstvo k borbi. Dopisnik poveljuje v zaključku zlasti junstvo prebivalstva v Livornu, na Sardiniji in na Siciliji, ki je hrabro prestalo divje sovražne napade.

Madžarski odgovor na anglosaške grožnje

Budimpešta, 3. junija, s. Na anglosaško propagando, ki grozi Madžarski in ji v naprej napoveduje, da bo strahovito pohabljen, madžarski tisk ogorčeno odgovarja. Ni nobene grožnje, piše »Uj Magyararska«, ki bi lahko oslabilo globoko vero madžarskega naroda v zmago. Madžarski narod popolnoma zaupa v prepoved države, katere bodočost je zvezana z velikimi silami Osi. Madžari nočejo in ne zahtevajo kompromisov. Madžarska se ne prostovoljno postavlja ob stran Italije in Nemčije in se hoče tako boriti do kraja.

Zanimanje in skrb Visokega komisarja

za javna kopališča, otroško igrišče v Tivoliju, zaklonišča, živilski trg in Navje

Ljubljana, 4. junija.

Eksc. Visoki komisar Emilio Grazioli sledi z največjim zanimanjem vsem delom za obnovo in procvit Ljubljanske pokrajine in mesta Ljubljane. Neštokratno smo imeli priliko, da smo se prepirali o priliki številnih obiskov Eksc. Visokega komisarja v slovenskih kulturnih in socialnih ustanovah o njegovem osebnem prizadevanju za dvig našega kulturnega življenja na čim višjo stopnjo ter za vsestransko okrepitev našega socialnega položaja. Eksc. Grazioli pa sledi z največjo pozornostjo predvsem oni delavnosti, ki se razvija v dobrobit naših delovnih slojev slovenskega ljudstva. Kakor se je doslej že neštokrat na lastne oči prepiral, kako se po njegovih uredbah in navodilih razvija to delo, tako si je tudi v sredo dopoldne ogledal gradnjo dveh novih ljubljanskih kopališč, posetil otroško igrišče v Tivoliju, nadalje je bil v nekaterih že zgrajenih zakloniščih pred letalskimi napadi, poleg tega si je pa ogledal še dela pri izgradnji novih javnih zaklonišč, končno je pa posetil tudi Navje, kjer je večno počivališče zaslužnih Slovencev.

V kopališču Kolesiji

V zgodnjih dopoldanskih urah je prispel Eksc. Visoki komisar v spremstvu majorja Kr. Karabinjerjev Baronijs na stavbišče kopališča v Kolesiji. Tu so pričakali Vis. komisarja župan general Rupnik, podžupan comm. dr. Tranchida ter višji inšpektor comm. ing. Aldo Farina. Eksc. Grazioli si je z zanimanjem ogledal še nedograjeno kopališče, pri tej priliki je pa tudi izrazil željo, naj se gradbena dela čimprej dovrše, da bo tudi to kopališče na razpolago kopalcem. Ing. Farina je obrazložil Vis. komisarju ureditev tega kopališča, v katerem bo prostora za 1000 kopalcev. Kopališče se gradi po načrtih ing. arh. Tepine, za izgradnjo je pa že nakazanih 2.600.000 lir. Radi vojne so se gradbena dela nekoliko zavlekla, vendar so se gradbeni delavci, prav tako je pa tudi zgrajen objekt za čistilno napravo, ki je tudi že naročena. V kopališču sta dva bazena: večji, namenjen plavalcem, je dolg 50 m ter širok 20 m, manjši bazen za neplavalce pa meri 20x14 m. Maksimalna globina velikega bazena znaša 2 m, globina bazena za neplavalce pa 1 m. Poleg tega je pa namenjen najmlajšim še poseben, nizek bazen; čofotališče. V kopališču bo dotedala voda iz Gradašnice, ki bo pa skrbno filtrirana. Op kopališču bo pa tudi sportni prostor ter otroško igrišče.

V javnem kopališču na prostem ob Ljubljani

Odtod se je napotil Visoki komisar s spremstvom na obrežje Ljubljane na Prulah, kjer si je ogledal dela pri gradnji javnega kopališča na prostem ob strugi Ljubljane. To kopališče, v katerem se bo lahko vsak brezplačno kopal, se bo nahajalo na obeh bregovih Ljubljane od Prulkega mostu pa tja do jezca na Spici. Tu sta bregova Ljubljane že okusno urejena, položne stopnice pa vodijo do vodne gladine. Postavljenih je že nekaj ka-

Eksc. Visoki komisar s spremstvom si ogleduje javna dela v Tivoliju

bin, okrepčevalnic, prhe, prav sedaj pa postavljajo delavci na obrežju nove klopi. Zgrajen bo še manjši jez, da se bo vodna gladina dvignila na 80 cm. Poleg tega bodo strugo tudi skrbno osnažili. Zgrajeno bo pa tudi kopališče za otroke. Lani je bilo to kopališče improvizirano ter se je za njegovo izgradnjo porabilo 25.000 lir. Za nadaljnjo razširitev bo letos potrebna približno ista vsota. Ker smo tik pred kopalno sezono, je Visoki komisar določil, da se morajo gradbena dela čimprej dovršiti. Poleg tega je pa naročil strokovnjakom gradbenega urada, da se mesto malih neprimernih kabin postavijo velike skupne slačilnice, ločeno za moške in ženske. Na tem brezplačnem kopališču je predviden obisk tudi največjih množic, radi tega je treba pripraviti vse, da se kopalcem čim prijetneje počutijo ter se pri velikem navedu ljudstva odpravi mučno čakanje za vstop v kabine. Seveda bo tudi v slučaju morebitnih neugodnih pogojev za prvo pomoč. Visoki komisar je določil, da se postavi ob kopališču tudi ograja ter bi se tako preprečilo svobodno prihajanje in odhajanje s kopališča na katerem koli kraju in se tako onemogočile tatvine. Nadalje je naročil, da se postavi dovoljno število obelodnikov, struga naj se skrbno očisti, zgrajena pa naj bodo še nadaljnja stopnišča. Poleg tega je naročil Vis. komisar, naj bo tudi dovolj vodnjakov, da si bodo kopalcem gasili žejo. Ti vodnjaki pa morajo biti higienski zgrajeni: vodni curek iz pipe naj bo usmerjen navzgor, prav tako kakor pri vodnjaku v Zvezdi. Vis. komisar je nadalje odredil, da se napravi za mladež umetna plaža.

Na otroškem igrišču

Potem, ko je zapustil javno kopališče ob Ljubljani, se je odpravil Vis. komisar v Tivolij na prostor, kjer se ureja veliko,

prikopno in moderno urejeno otroško igrišče, ki bo v ponos našemu mestu. Eksc. Grazioli je tu sprejel ing. arh. Kobe, ki je Visokemu komisarju opisal gradbena dela. Na dvignjeni, okrogli plošči, na katero se pride po okusno zgrajenih, dolgih stopnicah, so v teku poslednja dela. Prostrana plošča je izravnan ter posejana s travo, ki pravkar poganja. Čez mesec dni se bo trava dobro razrasla in tedaj se bo že lahko mladina podila na zeleni planjavi.

Na tej planjavi opravljajo sedaj delavci poslednja dela. Prišli so pa urejevati obrežje ribnika, ki bo posajeno s pasom gostega grmičja, tako da ne bodo zašli otroci v bližnji vode. Na gornjem delu otroškega igrišča, v bližini ribnika in nedaleč od tivolskega gradu je pa zgrajen iz rezanega kamna okrogli bazen, v katerem bo je kak decimeter visoka vodna gladina. V bližini tega bazena je pa lično izdelan vodnjak, kjer bo žejni mladež na razpolago vedno dovolj čiste in sveže vode. V veliki, ukrivljeni vijugi pa vodi potok od vodnjaka do okroglega bazena. Tudi »struga« tega potoka je zgrajena iz rezanega kamna. Tu bo mladež spuščala po »reki« ladijce. Ob ribniku bo postavljen nov paviljon, v katerem bo okrepčevalnica ter garderoba in stranišča. Na tem igrišču vsekakor ne bodo manjkale gugalnice in še druge raznoterosti, s katerimi se bo mladež razveseljevala v sončnih poletnih dnevih. Ker se živa meja ne bo tako hitro razrasla, je naročil Visoki komisar, naj se obrežje ribnika primerno ogradi. Prav tako je izrazil tudi željo, da se dela pospešijo ter bo tako lahko ta nova pridobitev Ljubljane čimprej služila svojemu namenu. Letos je na razpolago 100.000 lir, manjkajoči denar bo pa dal Visoki komisar iz fonda za zaposlitev brezposelnih.

V zakloniščih

Naslednji današnji obiski Eksc. Grazioli je so veljali nekaterim ljubljanskim javnim protiletalskim zakloniščem. Esclenca Visoki komisar si je najprej ogledal zaklonišče, ki se nahaja v pobočju Gradu za magistratom. Ob vhodu v zaklonišče sta sprejela Vis. komisarja viceprefekt comm. David, ki je predsednik odbora za protiletalsko zaščito ter pokrajinski nadzornik odbora polkovnik Tombolan Fava. Po pogledu lepo obokanih razsvetljenih in urejenih zaklonišč globoko pod pobočjem Ljubljanskega gradu si je Eksc. Grazioli ogledal dela za zaklonišča na Valvazorjevem trgu, na Trgu Roma, na Kongresnem trgu, v Kresiji, tromostovju, Mestnem domu, v palači Bata in Slon.

Povsod se je zanimal za vsa zaščitna dela, pojasnila pa sta mu dajala viceprefekt comm. David in polkovnik Tombolan Fava, ki sta ga povsod pri pregledu spremljala. Eksc. Grazioli je izrekel priznanje za uspešno in hitro delo ter naročil, naj se vsa ta gradbena dela, ki služijo varnosti ljubljanskega delovnega ljudstva, nadaljujejo z vso odločnostjo. Vsa ta zaklonišča

Trije odlični gostje v naši Operi

V soboto, 5., in v ponedeljek, 7. junija, bomo slišali Rossinijev »Seviljskega brivca« s tremi italijanskimi gosti: sopranistko Liano Cortinijev, baritonistom Ginom Becchijem, članoma rimske Kraljeve opere in dirigentom Arturo Lucanom. Osebnost Lucona ni znana samo v največjih italijanskih operah, kakor v Scali, Beale i dr., temveč tudi po raznih velikih evropskih odrih. Dirigent Lucon je bil angažiran tri leta v Kievi in tri v Odesi, gostoval je v Švici, Nemčiji, na Narodnem divadu v Pragi itd. Zanimivo je tudi, da je prvi italijanski dirigent, ki je dirigiral v Salzburgu o priložnosti slavnostnih predstav »Seviljskega brivca«, še pred Toscaninijem.

Liana Cortinijeva je na začetku velike pevске karijere. V tekoči sezoni je pela Zofijo v »Kavalerju z rožo« v rimski Kra-

ljevi operi. Po gostovanju v Ljubljani bo gostovala skupaj z Becchijem v Nemčiji. Peta bosta »Seviljskega brivca« in »Rigoletta«.

Gino Becchi je ime, ki ne blesti samo na opernem polju med prvimi baritonisti Evrope, njegov sloves v radiju in filmu je tudi zelo razširjen.

Po gostovanju Mafalde Favero in Renza Riccija ter njegove igralske družine, je spoznala Ljubljana pomembne umetnike na opernem in dramskem polju, tudi razni koncerti: Poltracienjev, Campija, ... dussija i. dr. so pokazali visoki umet. stan. dard. S prihodom Cortinijeve, Becchija in Lucona se obeta naši operi nov praznik umetniške kulture, pri kateri prihaja vsa prefinjenost tehnične, pevškega in muzikalnega izraza, kot ga goji italijanska tradicija, do najpopolnejšega izraza.

bodo služila pešcem, ki bi jih presenetili letalski napad na cestl.

Na živilskem trgu

Is Kresje se je napotil Visoki komisar na živilski trg, kjer se je živo zanimal za tržne razmere. Ko se je ustavil pri posameznih prodajalkah, so se zgrnile okoli njega ljubljanske gospodinjice, ki so ga pristrčno pozdravile in pri tej priliki izrazile razne želje. Eksc. Grazioli se je podrobno zanimal, katere zelenjave bi bilo treba več. Dal je navodila, da bi sezonsko sadje prihajalo na trg v čim večji možni količini, da bi se lahko prodajalo po dolobnih cenah in da se odstranijo neprimernosti, ki ovirajo redno razdeljevanje sadja prebivalstvu.

Na Navju

Poslednji obisk Visokega komisarja pa je veljal Navju, kjer mu je tolačil ing. arh. Spincič ureditev tega počivališča za služilne Slovencev. Z velikim zanimanjem si je ogledal tudi ta kosček Ljubljane ter se pozanimal za grobove Velikih Slovencev Kopitarja, Levstika, Jurčiča, Groharja in drugih. Tu počivajo tudi starši univ. prof. arh. Plečnika. Visoki komisar je počastil njih spomin. Tudi ob grobnici dr. Antona Korošca in dr. Frana Kulovca se je ustavil Eksc. Grazioli ter s pozdravom počastil njun spomin. Eksc. Visoki komisar je pohvalil to lepo zamisel našega mesta, ki je uredilo Navje. Visoki komisar se je še nekaj časa tu zadržal, nato se pa poslovil od drugih predstavnikov ter se odpeljal v vladno palačo.

Milko Krapeš †

Po daljšem trpljenju je 1. junija umrl v svojem prijaznem domu pod Rožnikom g. Milko Krapeš, urarski mojster, trgovec in posestnik. Bil je iz stare ljubljanske družine in se je v mladosti z veseljem posvetil urarski stroki. Podjeten in marljiv je razvil svoje podjetje do zasluženega slovesa solidnosti. Razen tega se je kot odločen mož in dober organizator posvetil svoji strokovni organizaciji. Kako vnet in delaven je bil zanj, je pač najlepše pričala počastitev, ko mu je bila leta 1935 izročena častna diploma Zveze ljubljanskih urarjev in juvelirjev ob priliki njegovega 25 letnega predsednikovanja. Nadalje je bil mnoga leta član bivše Zbornice za TOI in reklamacijskega odbora pri bivši dravski finančni direkciji. Na Viču je bil občinski odbornik. Še zlasti pa je bil dolga leta vnet sodelavec pri telesno vzgojnih organizacijah.

Čvrst in značjen se je dolgo ohranil mladostno svež, pred dvema letoma pa ga je žal zadela kap in je zdaj umrl v 67. letu starosti. Zapustil je vdovo ter dve hčerki in sina. Vsem trem otrokom je posvečal skrbno vzgojo in so si že ustvarili lastna družinska ognjišča. Milko Krapeš je poromal na zadnji poti na Vnebohod popolne.

Zbrala se je na žalah velika množica pogrebcev, zastopani so bili prav vsi ljubljanski stanov. Ko so štirje frančiškani z Viča opravili pogrebne molitve pred molitnico, se je razvil dolg prepoved, v katerem so se za družino zvrstili premmogi prijatelji, bivši sodelavci in stanovski tovariši. Združene trgovce je zastopal predsednik g. Zvonimir Lukič, Zbornica za TOI tajnik dr. Ivo Ples, združenje urarjev pa g. Jazbec z več tovariši. Krsto so položili v grob, nedaleč od cerkve sv. Križa. Pokojniku bomo vsi ohranili časten spomin, uglednim družinam pa velja naše odkritosrčno sožalje!

Gorenjski motiv

Bruno Vavpotič je predvsem povečevallec stare baročne Ljubljane. Ni starinskega trga, lepe vedute ali romantične kočnice v našem mestu, ki ga ne bi bil Bruno Vavpotič že iztaknil. Nekatero veduto nam je predstavil v inštalacijah. Tako lahko obudujemo pogled na Vodnikov trg in na stolnico na več akvarelih. Prav tako ga venomer mikajo pogledi po Ljubljani in njenih obrežjih. Presenetljivo lep je na njegovih akvarelih tudi pogled na osrčje Ljubljane z veličnostno gospodujočim notičnikom.

Tudi na deželi je Bruno Vavpotič nabral vrsto krasnih motivov. Nad Mokronogom je ujel v svoj okvir doletsko pokrajino v pozni, vihravi jeseni. Okrog Ljubljane je posikal prijazne, vabljive motive s košatimi domačijami in pohlevno samujočimi kozolci. Še zlasti lepo pa nam je upodobil nekatere gorenjske motive. Razstava Bruna Vavpotiča zadržal gledalca dolgo pri sebi, ker mu res nudi mnogo lepega, prijetnega in toplo utrujenega. V četrtek je bila brez vsake slovesne otvoritve izročena občinstvu na ogled. Gotovo bo zbudila zaslužen pozornost, kakor je tudi zela verjetno, da bodo akvareli Bruna Vavpotiča kmalu krasili stanovanja naših meščanov, ki imajo zdrav smisel za lepo umetnost.

Vodnikov trg pozimi

Naročite se na romane
DOBRE KNJIGE

KULTURNI PREGLED

Dva velika koncerta

Na sporedu ponedeljskega simfoničnega koncerta v Unionu so bili skladatelji Novák, Zandonai in Čajkovskij. Novákova znana Slovaška suita, napisana v izvirniku za klavir, kasneje instrumentirana za mali orkester, je jako pomembno delo češkega mojstra, ki je v njej združil viharne, neugani čustveni svet slovaške folklorne s sijajno obdelovalski zmožnostjo. Slovaški motivi so najlepše zbrani pač v četrtem stavku »Na plesišču«, katerega pravi naslov se glasi »U muziky — Musique rustiques«, in kjer imajo veliko vlogo slovaške dude z ležeci kvintami in z žvrgolečo melodiko v sopranu. Izven pravega folklorne okvira stoji dva prelepa počasna stavka (tretji in peti), kjer Novák na neodoljiv način poje pesem ljubezni in noči. V Stritofovi interpretaciji je bilo marsikatero lirično mesto podano z znatno toplino in lepo tonsko barvo, ponekod pa je bila celota raztrgana zaradi prevelikega zagona, zaradi katerega so trpela zlasti tehnično težja mesta.

Zandonaijeva Trentinska rapsodija za Ljubljancem ni kako posebno razodetja, kar se tiče njene moderne smeri, saj smo slišali že mnogo modernjših in tudi izrazno močnejših skladb. Zanimiva instrumentacija rapsodično, skoraj preveč sestavljalsko grajene skladbe izrablja barve sodobnega orkestra in je seveda zelo zahtevna do godbenikov, ki so v letošnji sezoni menda prvič bili pred tako komplicirano nalogo. Prave zvočne slike pa v nekam nervoznem ozračju misno dobili. Motivno je delo epopeja skladateljevo rojstne dežele (rojen je v Sacco), ki ima kot alpska dežela vendar nekaj vsesplošnih alpskih glasbeno-folklornih elementov.

Na zaključku smo slišali Čajkovskega koncert v b-molu za klavir in orkester, slavno delo, znamenito po svoji melodiki kakor po svojih izrednih tehničnih težavah. Solistični part je z veliko umetniško silo igral Anton Trost. Res je, da je ta odlični umetnik na prvem mestu med našimi nastopajočimi solisti, predvsem po intenziteti podajanja, po neki močni, moški, prepričevalni energiji kakor tudi po močni poetičnosti lirskih mest. Vsekar pa ob nekoliko okorni spremljavi ni imel lahkega dela.

Koncert je imel pri občinstvu zaradi izvrstno izbranega sporeda in zaradi obeh priljubljenih umetnikov lep uspeh. Če izvažemo nekatere tehnične netočnosti in oblikovne nejasnosti, je orkester v obeh solističnih delih, zlasti v Nováku (ki je tudi tehnično lažji) pokazal vzgon, kakor ga pač zna vzbuditi Stritof s svojo močno čustvenostjo. Vsa čast pa gre orkestru, zlasti posameznim vodjem skupin, ki so bili odgovorni za pravilne vstopne in skladnost z drugimi. Pomota pozavn v začetku klavirskega koncerta pa je bila čisto odveč.

Ponovitev Tomčevega »Križevke pota« preteklo sredo v stolnici je prikazala delo v dokaj ugodnejši luči kakor prva izvedba v Unionu. Temu je vzrok ugodnejša akustika prostora, cerkveni zboranstvi primernejše besedilo, zgolj orgelska spremljava, ki je v delu očitno originalno zamisljena in še kasneje instrumentirana, in boljše razpoložje pevcev v zboru. Monotonija in razvlečenost se v delu manj poznata, ker orgle vendarle zanimivo registrirajo svojo part, zlasti če jih igra tak

dober registrator kakor je Stanko Premrl. Zbranstvo in poglobljenost podajanja sta bili še intenzivnejši, glasovna barva obeh pevcev-solistov v lepem skladu z okoljem. Veliko slovensko glasbeno delo se častno vključuje v zbirko ne baš mnogih naših tovrstnih skladb, poudariti pa hočem tudi dobro izvedbo pod vodstvom Poliča, dolgoletnega zaslužnega delavca v naši glasbi, kateremu se ima mnogo slovenskih del zahvaliti za prvo izvedbo.

Zato mislim, da ni primerno, če mu kdo dela ne prizna ali če se mu z očitno krivičnimi ocenami jemlje pri nepoučenih ugled in izkazuje nehalnost. Neenaka merila za ocenjevanje, to je pač najslabše, kar more kritik imeti, in če se z ene strani trdi, da pri Poliču o interpretaciji ne moremo govoriti, moramo z druge strani poudariti, da smo poklicni muziki po tem takem očitno manj zahtevnejši, če trdimo, da se da pri Poliču govoriti o dobri interpretaciji, kakor na tisto, s katero se sporna, a ne po svoji kvaliteti. Nimamo namreč opravka z nekim diletanatom, temveč s človekom, ki je svojo umetniško osebnost pač dostikrat že izpričal in kateremu menda ne bomo odrekli pravice do lastnega pogleda na način interpretiranja. Naj so bile mišljene kritike kakor koli, krivično so prizadele dirigenta in tudi zbor Glasbene Matice, o katerem vsaj podpisani ne verjame, da je že za staro šaro, četudi se ima še mnogo učiti. Toda pri nas smo navajeni meriti kakovost nastopajočih samo po izvedbi tujih umetnin, ne poznamo pa merila, kadar gre za lastna dela. Tu zopet naletimo na podobno mentaliteto, kakor na tisto, s katero se nekateri slovenski izvajalci krčevito branijo domačih del. Res je, da hvaležnosti ni treba, če je slovensko delo slab prikazano. Take izvedbe bodo nam skladbam le v škodo. Od izvajalcev pa zahtevajo domača dela žrtvovanje in zopet žrtvovanje, če jih hočejo dobro — ali — vsaj po

svoji vesti dobro izvesti. To pa mora Poliču tudi največji stvarni nasprotnik priznati.

Marijan Lipovšek.

Prispevek k slovenski mitologiji

V zborniku »Studi e materiali di storia delle religioni« (Zanichelli, Bologna) in kot posebni odtisk je izšla študija našega zgodovinarja, muzejskega ravnatelja dr. Josipa Mala »Contributo alla mitologia slovena«. Pisec omenja v uvodu, da so Italijani dobili v zbirki »Storia delle religioni« prevod »Slovenske mitologije«, dela Poljaka Aleksandra Brücknerja in v prvem letniku »Studi e materiali di storia delle religioni« razpravo P. S. Leichte »Tracce di paganesimo fra gli Slavi dell'Isonzo nel secolo XIV«. Malova razprava je v tem okviru nova izpopolnitev dosedanjih italijanskih spisov o istem predmetu. Podaja izsledke raziskav dosedanjih, delno že objavljenih raziskav stare slovenske mitologije (glej Mal, Slovenske mitološke starine, GMD 1. 1940). Mal prikazuje v začetku značilno sožitje dveh religioznih sistemov, paganskega in krščanskega, pri Slovincih srednjega veka in navaja nekatere zgodovinske podatke o tem verskem sinkretizmu. V nadaljnjih izjavah prehaja pisec k podrobnostim, opozarjajoč ne le na ostanke verovanj v stare slovenske bogove, marveč na ves odraz primitivnega človeka do narave, posebej še na njegovo vero v ogenj in v sončno božanstvo. Zanimivo je, da vidi pisec zvezo med ostanki vere v sončno božanstvo in pojavom cerkva in kapelic na visokih hribovih, kar je za slovenske kraje posebno značilen pojav, ki ga v drugih alpskih krajih ne opažamo, vsaj ne v tako izraziti obliki. Posebej se bavi pisec z božičnimi in drugimi zimskimi običaji, ki takisto pričujejo o zvezi z vero davnih paganskih prednikov. Dalje prikazuje pisec ostanke vere v Dažboga - Triglava, Pe-

runa in Velesa, piše o Rojenicah in o Rodu, označuje mitološke ostanke, ki so v zvezi z gozdovi, polji, drevjem in studenci, se bavi s paganskimi ostanki v častnjenju posameznih dni in praznikov, s sedmimo, z ritualno tatvino i. t. d. Ob koncu sklepa:

Iz tega, kar sem poročal, je videti, da nam lahko stare šege in navade odkrijejo mnoge poglede v staro slovensko mitologijo. Ostale so še mnoge reči, ki se zanje doslej po krivici nismo zanimali. Videli smo v njih morebitne ostanke zastarelega praznoverja, ne da bi jih skušali razložiti kot pričevanja prvotnega duhovnega življenja in kot življenjski nazor predkrščanskega časa.

Študija zgodovinarja dr. J. Mala je italijanskemu znanstvenemu svetu lepo prikazala mitološko vsebino v slovenskih ljudskih šegah in navadah, dasi seveda v okviru ene tiskovne pole in morda določna izbrani gradiva, glede katerega še Slovenci sami pričakujemo enotno in zaključeno delo z naslovom: Slovenska mitologija.

ZAPISKI Tiepolo

V rimski reviji »Primato« poroča Rodolfo Pallucchini o Vignijevi izdaji risb znamenitega beneškega slikarja Giambattista Tiepolo (Giorgio Vigni, Disegni del Tiepolo. Izdaja »Le Tre Venezie«, z 254 ilustracij). So to risbe, ki so sedaj v Museo Civico v Triestu. Njih usoda je znana. L. 1893 je triestinski zbiratelj baron Sartorio kupil 254 Tiepolovih risb in jih l. 1910 podaril mestu Triestu. Med svetovno vojno, l. 1918, so avstrijske oblasti nameravale prepeljati ta umetnostni zaklad na Dunaj, a je zaboj s Tiepolovimi risbami običal v Ljubljani in ostal v kleti našega Narodnega muzeja vse do tlej, dokler niso zasedle Ljubljano italijanske čete. Arh. Fauso Franco, glavni

